

Editörden ...

Dođan Aksan, sözlükleri; bir dilin (ya da birden çok dilin) söz varlığını, söyleyiş biçimleriyle, yazılımlarıyla veren, bağımsız biçimleri temel alarak bunların başka ögelerle kurdukları söz ögeleriyle birlikte anlamlarını, değişik kullanımlarını gösteren bir söz varlığı kitabı olarak tanımlar.

İşte dillerin söz varlığını yani ait oldukları kültürlerin hemen her şeyini içinde barındıran sözlükler, üzerinde en çok araştırma yapılması gereken alanların başında gelmektedir.

Dilimizde sözlük çalışmalarının tarihi eski olsa da sözlükbilim araştırmaları çok yenidir. Üniversitelerimizde sözlükbilim dersleri ya çeviri metinler üzerinden verilmekte ya da eldeki yetersiz materyallerle dersler işlenmektedir. Bu anlamda dilimizin tarihi ve çağdaş sözlükleri üzerinde çalışacak, bunların sorunları üzerine eğilecek, dünyadaki sözlükbilim çalışmalarını takip ederek kuramsal, yöntemsel ve terimsel anlamda katkılar sağlayacak araştırmalara ihtiyaç vardır.

Sözlükbilim, dilbilimin bir çalışma alanı kabul edilse de, biz Türk Dili ve Edebiyatı araştırmacıları olarak bu dalın verilerinden yararlanarak bu çok gerekli olan çalışmaları yapmakla yükümlüüz.

İşte söz konusu yükümlülük gereği Turkish Studies Dergisi, SÖZLÜK ÖZEL SAYISI ile kültür hayatımızın önemli yapı taşlarından biri olan sözlük ve buna bağlı olarak sözlükçülüğümüzün sorunları üzerinde durmayı hedeflemiştir. Bu niyetle yapmış olduğumuz bu çalışmamıza katkıda bulunan araştırmacılarımıza ve hakemlerimize çok teşekkür ediyoruz.

Daha önce de kimi araştırmacılarca Sözlük Özel Sayılarının yayımlandığını biliyoruz. Turkish Studies Dergisinin bu sayısı, umarız alanımızda bir eksikliği dolduracak ve yeni çalışmalara vesile olacaktır.

Dergimizin bu sayısını, Türk Dili ve Edebiyatı alanındaki üstün çalışmaları ve elektronik ortamda Türk sözlükçülüğüne yaptığı büyük katkıları dolayısıyla -kisa bir zaman önce kaybettiğimiz- Sayın Yücel DAĞLI'nın aziz hatırasına ithaf ediyoruz.

Saygılarımızla...

Erdoğan BOZ
EKİM 2009

Editörden ...

Değerli bilim adamları,
“Edebiyatımızda Mahallîleşme ve Türkî-i Basî” adlı özel sayıyı, maddî ve manevî desteklerinizle tamamlamış bulunuyoruz.

Bu özel sayının zemini, 2008 yılı Ekim ayında Kırşehir’de yapılan “Uluslararası Ahilik Kültürü ve Kırşehir Sempozyumu”nda oluştu. Bu sempozyumda Turkish Studies Dergisi’nin Editörü genç bilim adamı Doç. Dr. M. Dursun Erdem Bey, Editör Yardımcısı Arş. Gör. Sibel Üst Hanım ve değerli mesai arkadaşlarıyla gıyabî tanışıklığımızı vicahî tanışıklığa döndürme imkanı bulduk. Sempozyum sürecinde zaman zaman bir araya gelerek çok faydalı fikir teatisinde bulunduk. Bu anlamdaki sohbetlerin birinde M. Dursun Bey, benim 2001’de *Bilig Dergisi*’nde yayınlanan “Türkî-i Basî’i Yeniden Tartışmak” adlı makaleme atıf yaparak, bu makalenin sahada Türkî-i Basî’in bir akım ve Türkçecilik hareketi olduğuna dair genel algıyı değiştiren öncü bir makale olduğunu dile getirdi. Bu nazikâne tevaccühün ardından benim editörlüğümde gerçekleştirilecek bir “Türkî-i Basî Dosyası”nın bu alandaki birikimi bir araya toplayacak değerli bir girişim olacağını beyan etti. Bendeniz de bu teklif üzerine Türkî-i Basî’in yanına mahallîleşmeyi aldığımız takdirde konunun bir dosya boyutundan özel sayı boyutuna taşınacağını söyledim. Bu teklifimi büyük bir memnuniyetle kabul gördü. Böylelikle “Edebiyatımızda Mahallîleşme ve Türkî-i Basî” adlı özel sayının editörlüğümde hazırlanması konusunda mutabakata vardık. Konunun mahiyeti icabı, bu özel sayı planladığımız zamanı biraz aşti. Bahtiyarım ki bütün zorluklara rağmen çok değerli, bilim adamlarının katkısıyla özel sayı projemiz ete kemiğe büründü.

“Edebiyatımızda Mahallîleşme ve Türkî-i Basî” adlı özel sayı, tüm aşamalardan geçerek yayına hazır hale geldiğinde Sibel Hanım, her özel sayının değerli bir bilim adamına armağan edildiğini, benim böyle bir armağan düşünüp düşünmediğimi, bu sayı için, böyle bir armağanın çok anlamlı olacağını önerdi. Bu öneriyi, benim zihnimde de hazır olan bir olguya tekabül ettiği için memnuniyetle kabul ettim. Bu özel sayı armağan olarak ancak doktora hocam Prof. Dr. Mustafa İsen’e yaraşirdi. Zira edebiyatımızdaki Türkî-i Basî algısını değiştiren fikirlerime ilk iştirak eden ve beni bu konuda yüreklendiren İsen Hocam’dan başkası değildi. İsen Hoca’yı yakından tanıyanlar onun yeni fikirlere ne kadar açık olduğunu takdir ederler. İnsanlar biraz da meşgul oldukları şeylere benzerler. Şahsen ben, İsen Hoca’da daima Gelibolulu Ali’yi görmüşümdür. Edebiyat ve kültürümüzün bu dev tecessüsü üzerinde uzun müddet çalışarak olgunlaşan İsen, Gelibolulu Ali’den ilmî tecessüs ve organizasyon yeteneğini tevarüs etmiştir. Bir farkla ki Ali, bürokratik basamaklarda geri dönüş yaptığı halde İsen, bu basamakların en üstüne çıkmaya muvaffak olmuştur. Ali, nasıl ki gittiği muhitlerde yeni kabiliyetleri keşfetmiş, onların elinden tutmuşsa-buna en iyi örnek Nef’î’dir- İsen Hoca da taşradan gelen genç bilim adamlarına destek vererek, onlardaki en küçük kabiliyet ışıltılarını bir meşaleye dönüştürmeyi bilmiştir. Onunla çalışan doktora öğrencilerinin diğerlerinden ayrılan vasfı, özgüvendir.

İsen Hoca, zihinlerimize karpis ve problemlili kişilikleriyle kazınan eski tip hocalardan değildir. Her şeyden önce medenî ve uzlaşmacı bir kişiliktir. Onun herkesten öğrenecek bir merakı ve herkese öğretecek bir karizması daima mevcuttur. Vakarla tevazuu bir arada tutan hoca tipi ne yazık ki nadirdir, İsen o nadirattandır. Eğer İsen Hocamın o günkü beğeni ve takdiri olmasaydı, belki de bu özel sayı bugünkü konumunda olmayacaktı. Bu küçük armağan umulur ki aziz hocamın üzerimdeki hakkına bir miskallik de olsa vefa borcu sayılır. Bu küçük vefa borcunun ifasına vesile olarak, bu özel sayıya seçkin makaleleriyle katkı sağlayan değerli meslektaşlarıma, destekleriyle bizi teşvik edip yol gösteren dostlara kalbî teşekkürlerimi sunuyorum. Yalnız taş duvar olmaz, ortaya çıkan eser hepimizindir. Saygılarımla.

Doç. Dr. Ziya AVŞAR
EKİM-2009